

GONDWANA.

Gondwana is de naam van het zuidelijke supercontinent dat oorspronkelijk Zuid-Amerika, Afrika, Antarctica omvatte, evenals het grootste deel van Zuid-Azië bezuiden de Himalaya. Het noordelijk supercontinent Laurazie omvatte N. Amerika en Eurazië. Tussen beide lag de Tethys zee. Deze twee supercontinenten Gondwana en Laurazie ontstonden uit de verdeling in twee delen van het alle continenten omvattende eerste continent Pangea. Het bestaan van Gondwana wordt op zichtbare wijze bewezen door de huidige verdeling van sommige planten (Proteas) en dieren (Opossums). In het Australische tafelland vindt men van sommige van de oudste gesteenten van de aarde en ook fossiele Stromatolieten één der oudste levensvormen 3,5 miljard jaar oud. Nu echter leven er nog Stromatolieten in de getijdenpoelen van de Australische kust. Eén der oudste Gondwana bewoners is een naaldboom, de Kauri-pijnboom uit de regenwouden van de tropische Australische kust. Een eigenaardige naaktzadige met dichtgeschubde witte kegels tussen ovale groene blaadjes. Men vindt deze pijnboom vandaag ook in Argentinië, de Falkland eilanden, dicht bij de Kaap de goede Hoop (Z. Afrika), het geïsoleerde eiland Kerguelen en Nieuw Zeeland maar nergens elders. Die continenten moeten eens samen verenigd geweest zijn. Niet ver van Sidney in een gesteente dat eens de bodem van een meer was vindt men een duidelijke afdruk van de kleine kegeltjes samen met een ganse flora van coniferen en boomvarens die 175 miljoen jaar geleden het Australische regenwoud vormden, en diezelfde flora vinden wij terug in de lagen van Z. Afrika uit dezelfde periode, delen die nu door oceanen gescheiden zijn. De eerste bloeiende planten verschijnen √ 140 miljoen jaar geleden, als de kloof van de Atlantische oceaan de schouderbult van Brazilië scheidde van de golf van Guinea. De eerste bloemen waren Magnolia-achtigen en laurier-achtige planten. Langs Zuid-Afrika bereikten ze Australië dat er nog aan vasthing. De scheiding was echter voltrokken 40 miljoen jaar terug, dan vindt men de oudste sporen van Eucalyptus stuifmeel in de Australische aardlagen, en vormden zich de Australische bossen met goud en bloemenborstels van de Wattle tree, een doornloze inheemse Acacia. Terwijl India intussen reeds sedert lange tijd het zuidelijke deel van Azië plooide en omhoogstootte als de Himalaya keten was ook de noordelijke drift van Australië begonnen en duurt nog voort.

Ref. Mary F. White. The flowering of Gondwana 1990 Princeton Univ. Press.

De naam Gondwana is afgeleid van de Gonds een oude volksstam uit de heuvels van Centraal India.